

JUSTISMUSEET

Nasjonalt museum for politi, rettsvesen og kriminalomsorg

A photograph of three children dressed in police uniforms, standing in a museum exhibit. The child on the left is a girl wearing a dark police jacket, a peaked cap, and patterned leggings. The child in the middle is a girl wearing a dark police jacket, a peaked cap, and a dark skirt. The child on the right is a boy wearing a dark police jacket, a peaked cap, and dark pants. In the background, there are other police uniforms on display, including a uniform with a checkered belt and a uniform with a sash. The entire image has a red tint.

STRATEGIPLAN 2019–2023

Politihjelm fra Bergen, 1874

OM JUSTISMUSEET

Justismuseet ble etablert under navnet Norsk Rettsmuseum i 2001. I 2017 ble navnet endret til Justismuseet, nasjonalt museum for politi, rettsvesen og kriminalomsorg. Museet drives av en stiftelse ved samme navn, og finansieres med tilskudd over statsbudsjettet.

Nasjonalt

Stiftelsen Justismuseet, nasjonalt museum for politi, rettsvesen og kriminalomsorg har til oppgave å ivareta det ansvaret Justis- og beredskapsdepartementet har for museal dokumentasjon av virksomheten i justissektoren. På området innsamling, dokumentasjon og bevaring er det overordnede siktemål å sørge for mest mulig fullstendig dokumentasjon av lov og rettsmaterielle, så vel som immaterielle, historie i Norge. I tillegg til å registrere og bevare gjenstander i samlingen, vil museet registrere gjenstander som oppbevares av andre.

Justismuseet har omlag 28 000 registrerte objekter i sine samlinger. Samlingene stammer fra hele justissektoren, og dekker alle landsdeler. Museet legger stor vekt på en nær og god kontakt med justissektorens etater i forvaltningen av samlingen og den jevnt økende tilveksten. I tillegg mottar museet årlig bidrag til samlingen fra privatpersoner.

Falsk milliardseddel, Selbu ca. 1950

NY TID

I 2019 står Justismuseet ved et tidsskille. En etterlengtet utvidelse av museets lokaler er igangsatt. Rehabilitering av nabobygget i Kongens gate 93 gir Justismuseet helt nye muligheter til å bli et mer inviterende og publikumsvennlig museum. Universelt utformede publikumsfasiliteter som omfatter utstillingsarealer, resepsjon, undervisnings- og seminarrom og aktivitetsverksted vil gjøre Justismuseet tilgjengelig for alle. Flytting av kontorer fra Kriminalasylet til egen etasje i nybygget vil gi museets ansatte gode, moderne arbeidsforhold.

I løpet av forrige planperiode (2011–2016) gjennomgikk Justismuseets virksomhet en forvandling fra å være et mindre etatsmuseum med én fast ansatt til å bli et museum med seks ansatte som besitter en sammensatt museal og etatsfaglig kompetanse. Museets formidling har blitt kraftig forsterket med formidlingsfaglig og pedagogisk kompetanse, noe som sikrer at undervisningstilbudene holder høy faglig kvalitet og forankres i skoleverkets læreplaner. Justismuseet driver også aktiv formidling på nettbaserte medier, en formidling som når hele landet, i tråd med museets nasjonale ansvar. Justismuseets samling har i planperioden vokst med tilførsel av store deponier, blant annet fra Bergen politimuseum og kriminalomsorgen. Samlingen er registrert i museenes fellesdatabase Primus, hvor gjenstander og foto publiseres fortløpende på digitaltmuseum.no og gjøres tilgjengelig for etatene og allmennheten

Den foreliggende strategiplanen tar utgangspunkt i de fire fokusområdene som står beskrevet i Stortingsmelding nr. 49 (2008-2009): *Framtidas museum. Forvaltning – Forskning – Formidling – Fornyning*. I tillegg omfatter planen administrative og økonomiske fokusområder.

Brynja Bjørk Birgisdóttir, direktør

Magnar Skaret, styreleder

Budstikke fra Skogn, brukt til å sende offentlige meldinger fram til 1905

FORMÅL

Justismuseet skal være et kompetansesenter for dokumentasjons- og formidlingsvirksomhet for justisetatene, samt initiere og selv drive forskning på sitt felt.

Kunnskap

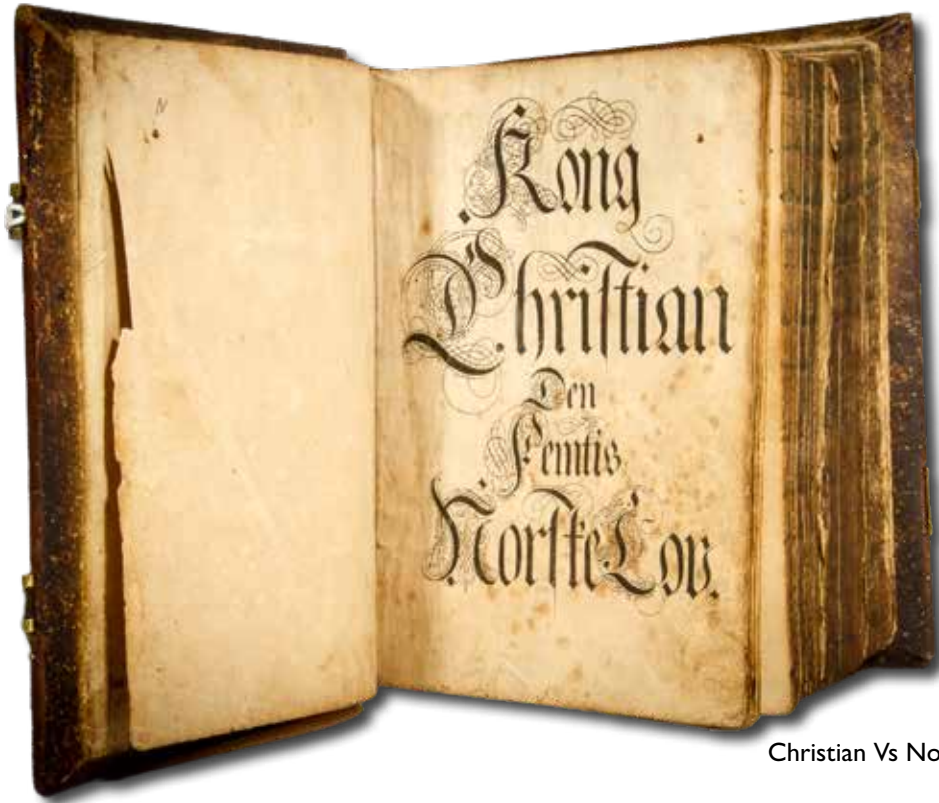
Gjennom utstillinger og andre former for formidling skal Justismuseet tilføre allmenheten kunnskap og bevissthet om lov og retts betydning for det norske samfunn, både i et historisk perspektiv og i et samtidsperspektiv. Museet skal også ha forebyggende oppgaver og bidra til økt allmenn deltakelse i samfunnslivet.

For dette formål skal Justismuseet:

- aktivt sikre representative materielle og immaterielle kulturminner og dokumentere og bevare disse på en museumsfaglig best mulige måte.
- så langt som mulig skaffe seg oversikt over kulturminner fra norsk rettshistorie som er i andre museers, institusjoners, etaters og privatpersoners eie og systematisere disse opplysninger etter museumsfaglige prinsipper.
- drive forskning, stille sine samlinger til disposisjon for forskning samt bidra til kompetanseoppbygging innen sitt emneområde.
- bygge opp et faglig relevant bibliotek, informasjons- og undervisningssenter
- gjennom faste og skiftende utstillinger og ved hjelp av moderne informasjonsteknologi formidle sin innsikt til allmenheten, spesielt barn og unge.
- sette opp utstillinger i justisetatenes lokaler forskjellige steder i landet samt gi faglig bistand til dokumentasjons- og utstillingstiltak i etatene.

VISJON

Justismuseets rolle er fri og uavhengig.
Justismuseet skal være et åpent,
aktivitetsbasert museum som
formidler rettstatens verdier.

Christian Vs Norske lov, 1687

VERDIER

DEMOKRATI – LÆRING – MOT

Demokrati, læring og mot er kjerneverdier som danner grunnlaget for Justismuseets virksomhet innen formidling, forskning, forvaltning, fornying og forretning.

Justismuseets samfunnsoppdrag er å produsere og formidle kunnskap om, samt bidra til historisk innsikt i og engasjement omkring, opprettholdelse, vern, utbredelse og utvikling av rettsstatens verdier, nasjonalt og globalt, i vår egen tid og for fremtiden.

Når vi møtes på Justismuseet lærer vi noe nytt, oppdager nye perspektiver og tilegner oss historisk innsikt som gir oss mot til å delta aktivt i opprettholdelsen og utbredelsen av det demokratiske samfunn.

Justismuseet er en aktiv samfunnsaktør som engasjerer til refleksjon gjennom å invitere til åpen dialog omkring relevante og aktuelle samfunnsspørsmål. I hele sin virksomhet skal Justismuseet fremstå som et modig, fritt og uavhengig museum.

DEMOKRATI
LÆRING
MOT

FORVALTNING

Justismuseets samlinger skal brukes, sikres og bevares best mulig for ettertiden. Samlingene skal, så langt loven tillater det, gjøres tilgjengelige gjennom digitale plattformer.

Samlingene, og kunnskapen om dem skal danne grunnlaget for Justismuseets kjerneoppgave som et kompetansesenter.

20 650 registrerte gjenstander
8 121 registrerte fotografier

FOKUSOMRÅDER:

1. Sikring

Gjenstander i Justismuseets utstillinger skal være sikret med hensyn til bevaring, skader og tyverier, så vel som de ansatte og besøkendes sikkerhet.

- a. Forsikringsordninger skal gjennomgås og revideres.
- b. Tiltak for å sikre utstillingen i Kriminalasylet skal gjennomføres.
- c. Tiltak for å sikre innlånte gjenstander mot skade og bevaring i tråd med låneavtaler skal gjennomføres.
- d. Det skal avholdes minst to driftsmøter med Statsbyggs forvaltere årlig for å arbeide for best mulig bevarings- og klimaforhold i museets utstillingsarealer.
- e. Behov for sikring skal ivaretas ved design og produksjon av alle nye utstillinger.

2. Innsamling

Samlingen skal forvaltes med et bevisst og planmessig forhold til inntak og avhending. For å sikre representativitet er det nødvendig med en aktiv innsamling av materiale fra politiet, kriminalomsorgen og rettsvesenet.

- a. Samlingsstrategisk plan skal revideres og fornyes. Planen skal ha særlig fokus på representativitet og mangler i samlingen.
- b. Kontaktpersonordning for innsamling av historisk materiale i kriminalomsorgen og rettsvesenet opprettes i samarbeid med rette myndigheter.

- c. Det skal utarbeides en veileder for innsamlingsarbeidet for kontaktpersoner i politiet, kriminalomsorgen og rettsvesenet.

3. Aksesjon og bevaring

Sikring av gode fasiliteter og rutiner for behandling av gjenstander fra mottak til magasinering er viktig.

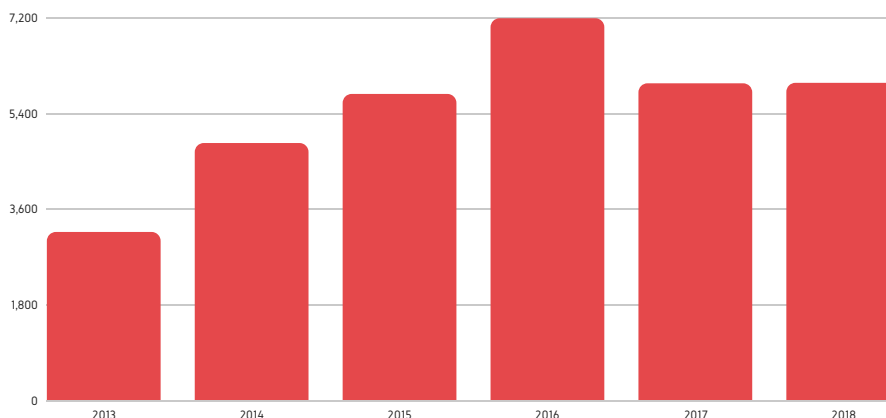
- a. Oppretting av et aksesjonsverksted med sikker mellomlagring, gode arbeidsforhold, avtrekk og fotostudio.
- b. Skriftlige rutiner for aksesjonskjeden utarbeides.
- c. Utredning av Justismuseets fremtidige behov for magasin for å sikre samlingenes bevaring i et langtidsperspektiv utføres i planperioden.

4. Tilgang

Registreringer og fotografier skal holde høyest mulig kvalitet for å sikre allmenn tilgang til samlingene. Registreringer som publiseres på digitale plattformer skal være kvalitetssikret.

- a. Eksisterende registreringer i Primus revideres, kompletteres og redigeres kontinuerlig.
- b. Gjenfotografering av tidligere registrerte gjenstander gjøres kontinuerlig.

Besøkende 2013–2018

FORMIDLING

Justismuseets formidling skal være forskningsbasert. Justismuseets formidling skal bidra til forståelse av samfunnsproblemer som stimulerer til engasjement og kritisk refleksjon.

Formidlingstilbudene skal være inkluderende og tilgjengelige for alle og tilbys på flere plattformer. Formidlings- og undervisningstilbudene skal være aktivitetsbasert og holde høy pedagogisk kvalitet.

FOKUSOMRÅDER:

1. Formidlingsstrategisk plan skal revideres i planperioden.

Den skal omfatte alle former for formidling:

- a. Nettsider
- b. Utstillinger
- c. Sosiale medier
- d. Spill/interaktivitet
- e. Applikasjoner
- f. Levede gjøring

2. Tilgjengelighet

Justismuseet skal være et inviterende og lett tilgjengelig museum, en møteplass for et bredt publikum.

Møteplass

- a. Museets åpningstider i helgene utvides i sammenheng med åpningen av nye lokaler.
- b. Informasjons- og formidlingsmateriale skal også finnes på engelsk.
- c. Formidlingstiltak og arrangementer i Kriminalasylet skal alltid planlegges med hensyn til universell utforming.

3. Aktivitet

Formidlingen på Justismuseet skal være aktivitetsbasert. Tilbudene skal invitere våre gjester til deltakelse både på museet og på nett.

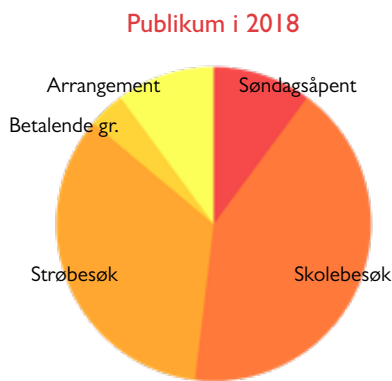
- a. Det skal utarbeides manus og tilrettelegges for gjennomføring av rekonstruerte rettsaker med publikum i rollene.

- b. Det skal være tilbud om aktivitetsbasert formidling for barn i skoleferier.
- c. Museet skal være en debattarena for dagsaktuelle temaer. Debatter og andre egnede arrangementer skal om mulig direkteoverføres på nettet.
- d. Justismuseet skal være vertslokale for fagseminarer i justisetatene eller andre fagmiljøer tilknyttet museets fagområde.

4. Undervisning

Justismuseet skal tilby undervisning til alle skoletrinn.

Undervisningen på Justismuseet skal være forankret i skoleverkets læreplaner.

- a. Justismuseet skal ha minst ett tilbud i Den kulturelle skolesekken eller tilsvarende ordninger i hvert skoleår.
- b. Justismuseet skal tilby tilpasset undervisning til alle alderstrinn og målgrupper.

5. Utstillinger

- a. Det skal lages en langsiktig utstillingsplan for faste og langsomt utskiftende utstillinger.
- b. Justismuseet skal by på minst én egenprodusert utstilling hvert år, i tillegg til å by på relevante vandreutstillinger fra museer og institusjoner som vi samarbeider med.
- c. Justismuseet skal til enhver tid ha to egenproduserte vandreutstillinger disponible for utlån til andre museer/institusjoner.

6. Nettbasert formidling

For å ivareta den nasjonale oppgaven for formidling, skal Justismuseet tilby flere former for nettbasert formidling.

- a. Podkastserien Celle 11 lanseres våren 2019. Podkasten skal ha to sesonger i året, vår og høst.
- b. Det skal produseres minst en nettutstilling årlig.
- c. Det skal publiseres faglig relevant innhold på sosiale medier.

FORSKNING

Justismuseet skal være en aktiv partner i relevante forskningsprosjekter hvor museets samling og fagområder er i fokus. Justismuseet skal inngå samarbeid om forskning og kompetanseheving med andre fagfelt og institusjoner.

FOKUSOMRÅDER:

1. Forskningskompetanse

De ansatte skal gis mulighet til kompetanseheving gjennom etter- og videreutdanningstilbud som styrker deres forskningskompetanse.

2. Samarbeid med Universiteter og høyskoler

- a. Justismuseet skal ha tilgjengelig gjestekontor for gjesteforsker/stipendiat.
- b. Justismuseet skal være vertsinstitusjon for minst én hospiterende student hvert år, eller på annen måte bidra til relevant forskerutdanning.

3. Historisk perspektiv

- a. Justismuseet skal samarbeide med andre institusjoner om historiske epoker i rettshistorien.

Politegn
fra 1945

ADMINISTRASJON

Justismuseet skal være en attraktiv og godt organisert arbeidsplass med ordnede lønns- og arbeidsvilkår.

Alle ansatte skal ha et godt arbeidsmiljø, fysisk og psykososialt. Ansatte skal ha mulighet for faglig utvikling i henhold til museets behov.

Gjennom aktiv omdømmebygging skal Justismuseet bli godt kjent lokalt, så vel som nasjonalt.

FOKUSOMRÅDER:

1. Arbeidsforhold og arbeidsmiljø

- a. Stiftelsen Justismuseet skal være medlem i en arbeidsgiverorganisasjon.
- b. Arbeidsforhold ved Justismuseet skal være ryddige og oversiktlige med tydelige ansvars- og myndighetsstrukturer.
- c. De ansatte skal ha tilgang på gode verktøy og virkemidler, samt oppleve høy grad av mestring og faglig utvikling, både individuelt og i samarbeid med kollegaer.
- d. Arbeidsgiver og de ansatte skal sammen arbeide for å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en trygg, helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon.

2. Organisasjon

- a. Justismuseet skal utforme og implementere gode administrative rutiner som sikrer en trygg infrastruktur. Eksempelvis: arkiverings- og dokumentasjonsrutiner, gjennomnsiktige regnskapsrutiner, tidsregistrering og personalhåndbok.
- b. Justismuseet skal ha felles IT-løsning, rutiner og tjenester.

Gjenkjennbart

3. Omdømmebygging og markedsføring

- a. Styret skal bidra til at museet blir sett og gjenkjent i politikk og næringsliv.

- b. Det skal opprettes nettverksforbindelser med relevante nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere som for eksempel etatsmuseer, demokrati- og menneskerettsaktører og tingstednettverk.
- c. Justismuseet skal være en aktiv deltaker i museumsfaglige nettverk og samlinger.
- d. Publikum skal føle seg velkommen på Justismuseet. Vi skal dyrke vertskapsrollen.
- e. Justismuseet skal drive målrettet markedsføring, spesielt mot familier, skoler, reiseliv og eventarrangører. Museet skal være representert på messer, arrangementer og andre egnede møteplasser.
- f. Justismuseet skal aktivt etablere kontakt med og tilrettelegge informasjon for media.

4. Økonomi

- a. Styre og ledelse skal arbeide for økt basisbevilgning.
- b. Gjennom markedsføring skape muligheter for finansiering av prosjekter.
- c. Økt egeninntjening med deltakelse i eksternt finansierte prosjekter.
- d. Innføre inngangspenger ved åpning av nytt publikumsmottak.

Skarpretterøks fra Bergen
ca. 1700 - 1876

Forbryterportrett Rasmus O. Olsen,
Oslo 1899

